

Kingsrose Exploration Oy

5.6.2024

Julkinen

Ympäristöministeriön lupa malminetsintään Martimoaavan – Lumiaaavan – Penikoiden soidensuojelualueella malminetsintäalueella Ala-Penikka, Simon kunta

Kingsrose Exploration Oy (jäljempänä Kingsrose) on 19.8.2022 toimitetulla hakemuksella sekä 16.2.2024 toimitetulla hakemuksen päivityksellä hakenut ympäristöministeriöltä lupaa eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (933/1981, jäljempänä soidensuojeluasetus) 3 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaisesti harjoittaa malminetsintätoimenpiteitä Martimoaavan – Lumiaaavan – Penikoiden soidensuojelualueella (SSA120117) Ala-Penikoiden alueella.

Yhtiö valmistelee malminetsintää Penikoiden alueella Keminmaan ja Simon kunnissa. Kingsrose on jättänyt marraskuussa 2021 Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon kolme malminetsintälupahakemusta (ML2021:0132 Ala-Penikka, ML2021:0134 Penikat Pooki ja ML2021:0133 Penikat Kaltio) sekä marraskuussa 2023 kaksi malminetsintälupahakemusta (VA2021:0065 Keski-Penikka ja VA2021:0069 Yli-Penikka). Yhtiön viiden malminetsintälupahakemusalueen kokonaispinta-ala on noin 2014 hehtaaria.

Hakemus ja tutkimussuunnitelma

Hakemus koskee malminetsintälupahakemusalueetta ML2021:0132 Ala-Penikka, jonka kokonaispinta-ala on noin 199 hehtaaria. Malminetsintälupahakemusalue sijaitsee Martimoaavan – Lumiaaavan – Penikoiden soidensuojelualueella, joka on perustettu lailla eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (676/1981). Noin 157 hehtaaria lupahakemusalueesta sijaitsee Martimoaapa – Lumiaaapa – Penikat Natura 2000 -alueella (FI1301362 SAC/SPA). Lupaa haetaan neljän vuoden ajaksi.

Suunniteltu tutkimustoiminta koostuu geologisesta kartoituksesta ja näytteenotosta, timanttikairauksesta ja geofysikaalisista mittauksista.

Geologinen kartoitus

Kartoitustyötä on suunniteltu tehtävän Ala-Penikan alueella elokuun alun ja lokakuun lopun välisenä aikana eli enintään 12 viikon aikana vuosittain. Kartoitusta tehdään jalkaisin. Kulkureitit minimoidaan ja suunnitellaan siten, että vältetään liikkuminen luontotutkimuksissa esiin tulleiden uhanalaisten ja suojeltujen lajien elinympäristöissä.

Kartoitus sisältää kiven visuaalisen tarkastelun, mittaukset ja pienimuotoisen näytteenoton geologisella vasaralla. Näytteet otetaan paljastuman pinnasta tai tarvittaessa kallion päällä

kasvava kasvillisuus nostetaan näytteenoton ajaksi ehjänä kerroksena sivulle ja palautetaan paikalleen. Ennen käsittelyä biologi tarkistaa näytteenottoaikat.

Timanttikairaus

Timanttikairausta tehdään talvella 30.11. ja 1.5. välisenä aikana lumiolosuhteiden salliessa. Suuren petolinnun 1100 m pesäreviirillä ei tehdä töitä 15.2.–31.7. välisenä aikana, ellei voida varmuudella osoittaa, että kyseisellä alueella oleva pesä ei ole asuttu ja Metsähallitus vahvistaa tämän.

Ala-Penikan kairaussuunnitelmaan kuuluu 77 kairauskohdetta, joista 66 sijaitsee Natura-alueella. Jokaisesta kairauspaikasta kairataan 2-4 kaltevaa reikää hieman eri suuntiin. Kairareikien pituus vaihtelee 100–800 metrin välillä ja on keskimäärin 400 metriä. Kairakone työskentelee kairapisteellä 3–21 vuorokautta, keskimäärin 6 vuorokautta. Osaa reiteistä tai kairapaikoista voidaan joutua siirtämään tai jättämään pois ohjelmasta, jos alueella joka vuosi tehtävissä kasvillisuuskartoituksissa tulee esille uusia havaintoja uhanalaisista tai suojelluista kasveista. Suojeluperusteena olevien kasvilajien ympärille jätetään 30 metrin suojavyöhyke ja muiden huomioarvoisten kasvilajien ympärille 20 metrin suojavyöhyke, jolla kairauksia ei tehdä.

Hakemuksen mukaan kairaussuunnitelma laadittiin siten, että vaikutukset Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja lajistoon sekä muihin uhanalaisiin ja merkittäviin luontotyypeihin ja lajeihin voidaan estää. Julkisten luontotietojen ja yhtiön teettämien selvitysten perusteella tunnistettiin nk. no-go-alueita, jotka jätettiin kokonaan kairaussuunnitelman ulkopuolelle. Kairauspaikkojen ja kulkureittien sijainnit suunniteltiin mahdollisimman vähäisten ympäristövaikutusten saavuttamiseksi.

Kairauksissa käytettävissä kairakoneissa on suljettu vesikierto ja kairasoijan talteenotto. Kairakoneet on rakennettu tela-alustaisille ajoneuvoille, joissa on leveät kumitelat. Laitte kuljetetaan kairauspaikalle erillisellä vetoyksiköllä tai laitteeseen sisäänrakennetulla ajoyksiköllä. Laitetta seuraa tuki- / huoltoyksikkö. Kairausten aikana alueella käytetään korkeintaan kolmea kairakonetta yhtä aikaa.

Kairaukseen tarvittava vesi otetaan ensisijaisesti pumppaamalla muista aiemmin kairatuista rei'istä. Tarvittaessa vesi kuljetetaan ilmoitettuja kulkureittejä pitkin säiliöllä lähimmästä mahdollisesta vedenottopisteestä, esimerkiksi Akkunasjoelta.

Kairauksen päätteeksi reiät tulpataan ja suljetaan. Maaputki leikataan lähelle maanpinnan tasoa noin 15–20 cm korkuiseksi.

Kaikki kulkeminen tapahtuu etukäteen kartoitettuja ja lumella pohjustettuja kulkureittejä pitkin. Reitit merkitään maastoon suunnitteluvaiheessa. Suojeluperusteena olevien kasvilajien ympärille jätetään vähintään 30 metrin maastoon merkitty suojavyöhyke, jolla ei liikuta koneilla. Muiden huomioarvoisten kasvilajien esiintymien lähellä reitit pohjustetaan aina keinolumella. Reiteillä tulee olla tiivistettyä lunta vähintään 30 cm. Maaston herkimmät ja kosteimmat alueet varmistetaan muovi-/kumimatoilla tai verkoilla, jotka sijoitetaan lumikerroksen päällisosiin. Malminetsintätöiden vuoksi saatetaan joutua kaatamaan yksittäisiä isompia puita.

Reittien ja kairapaikkojen vahvistamiseen tarvittava tykkilumi tehdään jokivedestä tai muusta luvitetusta, Natura-alueen ulkopuolella sijaitsevasta vedenotto paikasta uppopumpulla. Natura-alueella lumi kuljetetaan kumitela-alustaisella laitteella ja asetetaan paikalleen kumiteloilla vastustellun kaivinkoneen kauhalla. Lumen kuljetuksessa varmistetaan, ettei lumen mukana siirry Natura-alueelle sedimenttejä tai orgaanista ainesta.

Geofysikaaliset mittaukset

Kairausrei'istä tehdään geofysikaalisia mittauksia reikään laskettavalla mittalaitteistolla. Todennäköisimmät menetelmät ovat IP-mittaukset (indusoitu polarisaatio) ja muontomografia. Mittauksissa tarvitaan mahdollisesti ohuen virkasuojatun sähköjohdon levittämistä maastoon kairareian ympärille noin 100 m - 1 km päähän neliön muotoiseen muodostelmaan hiittäen tai moottorikelkalla.

Yhtiö tekee mahdollisesti myös muita geofysikaalisia mittauksia 20-150 metrin korkeudessa lentävällä lennokilla tai dronella. Mittauksia tehdään enintään muutamana päivänä vuodessa elo-tammikuun välisenä aikana. Mittauslaitteet eivät aiheuta ääntä, eikä niillä ole vaikutusta ympäristöön. Mittauslaitetta kuljettavan dronen tyypillinen äänenvoimakkuus on 70–80 dB.

Hakemuksessa on lisäksi listattu useita luontoarvoja huomioivia ja vaikutuksia minimoivia toimia hankkeen suunnittelu- ja valmisteluvaiheeseen sekä kairaamiseen, koneisiin, laitteisiin ja työmaahan liittyviä varautumis- ja lieventämistoimenpiteitä.

Natura 2000-arviointi

Kingsrose on teettänyt Martimoaapa – Lumiaapa – Penikat Natura-alueen Ala-Penikan malminetsintähankkeen luonnonsuojelulain (1096/1996, kumottu) 65 §:n 1 momentin mukaisen Natura-arvioinnin. Natura-arviointi on päivätty 18.8.2022 ja sen on laatinut WSP Finland. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa myös ELY-keskus) ja Metsähallitus ovat antaneet Natura-arvioinnista luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiset lausunnot 12.12.2022 ja 1.12.2022. Lausunnoissaan ELY-keskus ja Metsähallitus katsoivat, ettei Natura-arviointi ollut kaikilta osin asianmukaisesti tehty ja sitä tuli täydentää.

Natura-arvioinnin päivitys on päivätty 9.8.2023. ELY-keskus antoi päivitetystä Natura-arvioinnista lausunnon 15.1.2024 (LAPELY/4533/2022) ja Metsähallitus 19.12.2023 (MH/344/2022).

Päivitetystä Natura-arvioinnissa on esitetty perustiedot Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat Natura 2000 -alueesta sekä kuvattu Natura-arvioinnin aineistot ja lähtökohdat. Natura-arvioinnissa on arvioitu malminetsintähankkeen vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteisiin, luontotyypeihin, luontodirektiivin liitteen II lajeihin, lintudirektiivin liitteen I lajeihin ja alueella säännöllisesti esiintyviin muuttolintuihin. Arviointia varten on toteutettu useita eri lintu- ja kasvilajeja sekä luontotyypejä koskevia selvityksiä.

Ala-Penikan hankealueesta 79 % sijoittuu Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat Natura-alueelle (FI FI1301362). Alue on sekä luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue (SAC-alue) että lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue (SPA-alue). Natura-alueen kokonaispinta-ala on 14 086 hehtaaria. Natura-tietolomakkeella mainitaan alueen suojeluperusteena yhteensä 11

Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä ja kaksi liitteen II lajia sekä yhteensä 44 lintudirektiivin mukaista lajia.

Luontotyypeihin kohdistuvat mahdolliset vaikutukset aiheutuvat pääasiassa maaston ja kasvillisuuden kulumisesta kairapaikoilla ja kulkureiteillä sekä lumen tiivistämisen aiheuttamista vaikutuksista, kairaussoijan tukahdutusvaikutuksista, puiden kaatamisen aiheuttamista muutoksista ja kairauksen aiheuttamista vesiolosuhteiden muutoksista.

Arvioinnin mukaan malminetsintäkairauksesta ei aiheudu alueen vesiolosuhteisiin muutoksia. Mikäli alueella esiintyisi paineellista pohjavettä, virtaus hallitaan tukkimalla kairareikä tutkimusten päätyttyä. Alipaineista pohjavettä, jolloin kairanreikä voisi kuivattaa ylempiä kerroksia, ei Suomessa käytännössä esiinny.

Tutkimussuunnitelman mukaisten kairauspaikkojen ja kulkureittien arvioitu maaston ja kasvillisuuden kulumisen ja lumen tiivistämisen vaikutusala kohdistuu luontotyypeille aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot sekä letot. Arvioitu vaikutusala on suurin luonnonmetsissä (noin 5 ha, 0,218 % luontotyyppin kokonaispinta-alasta) ja aapasoilla (noin 1 ha, 0,014 % luontotyyppin kokonaispinta-alasta). Puustoisilla soilla ja letoilla arvioitu vaikutusala on noin 0,1 ha. Vaikutusalalla sijaitsevan Natura-luontotyyppin osuus Natura-alueen kunkin luontotyyppin kokonaispinta-alasta on kaikilla luontotyypeillä selvästi alle 1 %. Arvioinnin mukaan luontodirektiivin luontotyypeihin ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia suunnitellusta malminetsinnästä.

Lajeihin kohdistuvat mahdolliset vaikutukset aiheutuvat pääasiassa lajiyksilöiden suorasta vahingoittumisesta kairauspaikalla tai kulkureiteillä, eläimiin kohdistuvista häiriövaikutuksista sekä lajien elinympäristöjen heikentymisestä. Arvioinnin mukaan luontodirektiivin lajeihin ei kohdistu vaikutuksia suunnitellusta malminetsinnästä.

Salassa pidettäviä tietoja sisältävä kohta alkaa. Päätöksen julkisesta versiosta on poistettu seuraavassa kappaleessa salassa pidettävät tiedot korvaamalla uhanalaista lajia koskeva tieto merkinnällä ”uhanalainen laji”. (Julkisuuslaki (621/1999) 24 § 1 mom. 14 kohta).

Linnustoon malminetsinnästä kohdistuvat mahdolliset vaikutukset aiheutuvat pääasiassa melun ja maastossa liikkumisen aiheuttamasta häiriintymisestä. Arvioinnin mukaan koneellisten tutkimustoimien ajoittaminen talviaikaan vähentää linnustoon kohdistuvia häiriövaikutuksia. Pääosa Natura-alueen suojeluperusteena olevista lintulajeista ei ole alueella talvisin. Alueella talvehtivista lajeista vähäisiä vaikutuksia voi kohdistua pyyhyn, teeren, metsoon, **uhanalaiseen lajiin**, helmipöllöön, palokärkeen, pohjantikkaan, hiiripöllöön, lapinpöllöön ja **uhanalaiseen lajiin**. Tarkemmissa kartoituksissa hakemusalueelta ei havaittu merkkejä metson soidinpaikoista. Arvioinnin mukaan alueella talvehtiviin lintulajeihin ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

Arvioinnissa esitetyn johtopäätöksen mukaisesti suunnitellulla malminetsintähankkeella ei ole merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin, mikäli malminetsintä toteutetaan noudattaen hankkeessa määriteltyjä, luonnonarvot huomioivia toimintatapoja ja menettelyjä. Arvioinnin mukaan jokaisen suojeluperusteen osalta vaikutukset ovat korkeimmillaankin erittäin vähäiset.

Natura-arvioinnin yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitu Kingsrosen suunnittelema malminetsintä neljällä muulla malminetsintä lupa-alueella samalla Natura-alueella, Oravakankaan louhos, Natura-alueen ympäristöön sijoittuvat kolme tuulivoimahanketta sekä Fingrid Oyj:n Pyhäselkä - Keminmaa voimajohdon rakentaminen. Natura-arvioinnin yhteisvaikutusten tarkastelun johtopäätöksenä todetaan, että suunnitellulla malminetsintähankkeella ei ole myöskään yhdessä yhtiön muiden malminetsintähankkeiden tai muiden hankkeiden kanssa sellaisia vaikutuksia, että se voisi merkittävästi heikentää niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Arvioinnin mukaan **uhanalaiselle lajille** voi aiheutua vähäisiä yhteisvaikutuksia ja yhdellä tuulivoimahankkeella voi olla yksinään merkittäviä vaikutuksia. Merkittäviä yhteisvaikutuksia yhtiön omien tai muiden toimijoiden hankkeiden kanssa ei aiheudu.

Lapin ELY-keskuksen ja Metsähallituksen lausunnot Natura-arvioinnista

Lapin ELY-keskuksen päivitetystä Natura-arvioinnista antaman lausunnon mukaan arvioinnin sekä lausunnossa esitettyjen lieventävien toimien perusteella Ala-Penikan malminetsintähankkeen vaikutukset Natura-alueen koskemattomuuteen voidaan sulkea pois.

Lausunnon mukaan koko hakemusalueella tulee lopettaa koneellinen malminetsintä ja moottoroitu liikkuminen 1.3. mennessä, jotta merkittävät vaikutukset **uhanalaiseen lajiin** ovat poissuljettavissa. Mikäli **uhanalaisen lajin** pesäpaikka myöhemmissä selvityksissä löytyy, tarkastellaan malminetsinnän rajoitusta uudelleen. ELY-keskuksen mukaan lieventävä toimenpide suojaa myös muita kevättälvella pesiviä lintulajeja.

Lisäksi ELY-keskuksen mukaan pöllöjen ja metson kevättälvisiä selvityksiä on tarpeen jatkaa vuosittain. Mikäli myöhemmissä kartoituksissa löytyisi merkkejä pöllöjen pesäpaikoista tai metson soitimen käynnistymisestä aiemmin tuntemattomassa paikassa, tulee ELY-keskuksen lausunnon mukaan tutkimussuunnitelmaa muuttaa viranomaisten kanssa neuvotellen.

ELY-keskus katsoo, että tällä hetkellä ja saadun tiedon valossa **uhanalaiseen lajiin** yksin Ala-Penikan malminetsinnästä kohdistuva merkittävä heikentyminen on poissuljettavissa. Tilannetta on kuitenkin seurattava ja se voi muuttua, mikäli malminetsintä alueella jatkuu, laajenee tai **uhanalaiseen lajiin** vaikuttaa myös muita hankkeita tai suunnitelmia. Hankekuvaukseen sisältyvä sitoumus turvata kaikkien luonnon- ja tekopesien häiriötön suojavyöhyke rauhoitusaikana on keskeinen **uhanalaiseen lajiin** kohdistuvien vaikutusten vähentämisen kannalta.

ELY-keskus ei lausunut yksityiskohtaisesti yhteisvaikutuksista, koska ELY-keskuksen näkemyksen mukaan se olisi tehnyt muiden vireillä olevien hankkeiden Natura-arvioinneista lausumisen tyhjäksi. ELY-keskuksen mukaan lausuntoa annettaessa ei ollut riittäviä tietoja sen arvioimiseksi, voiko tuulivoimahankkeiden kanssa aiheutua merkittävää heikentymistä. ELY-keskuksen mukaan vaikutuksiin yhdessä muiden hankkeiden kanssa liittyy huomattavaa epävarmuutta, joka vähenee vasta näiden hankkeiden Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyiden edetessä.

Salassa pidettäviä tietoja sisältävä kohta päättyy.

Metsähallitus katsoo päivitetystä Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa, että huolimatta arviointiin sisältyvästä epävarmuudesta, laadittua arviointia voidaan pitää riittävänä sen arvioimiseksi, heikentääkö Ala-Penikan alueella toteutettava ensimmäisen lupakauden malminetsintä niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Martimoaavan Natura-alue on hyväksytty Natura 2000-verkoston. Metsähallituksen mukaan Natura-arviointiin liittyvää epävarmuutta voidaan joidenkin suojeluperusteiden osalta vähentää jatkamalla lajien seurantaa.

Ympäristöministeriön ratkaisu

Ympäristöministeriö myöntää luvan malminetsintätutkimuksiin Martimoaavan – Lumiaavan – Penikoiden soidensuojelualueella saamansa hakemuksen ja tutkimussuunnitelman mukaisesti. Hakemuksesta ja tutkimussuunnitelmasta poiketen lupa on voimassa kaksi vuotta, 5.6.2026 saakka, ja koneellinen malminetsintä ja moottoroitu liikkuminen tulee alueella päättää vuosittain 1.3. mennessä linnustovaikutusten ehkäisemiseksi. Muut lupaehdot on listattu jäljempänä.

Lupaehdot

Luvan saajalla tulee olla soidensuojeluasetuksen (933/1981) 3 §:n mukaisen luvan lisäksi lainvoimainen kaivoslain (621/2011) mukainen malminetsintälupa lupahakemusalueelle ML2021:0132 Ala-Penikka hakemuksessa esitetyn toiminnan harjoittamiseksi.

Lupa ei oikeuta sellaisiin toimenpiteisiin, mukaan lukien käytetyt menetelmät, kairausten enimmäismäärät sekä kairausten ja kulkureittien sijoittuminen, joita ei ole esitetty lupahakemuksessa. Luvanhaltijan on haettava ympäristöministeriöstä uutta lupaa, jos toiminnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia siten, että myönnetty lupa ei enää kata muuttunutta toimintaa.

Kaikki lupahakemukseen sekä Lapin ELY-keskuksen Natura-arvioinnista antamaan lausuntoon sisältyvät malminetsintähanketta koskevat lieventävät toimenpiteet on Martimoaavan – Lumiaavan – Penikoiden soidensuojelualueella ja Natura-alueella toteutettava aina.

1. Malminetsintätoimet on toteutettava talviaikaan, jolloin maa on riittävän paksun roudan ja lumikerroksen suojaama. Kairaustoiminta on lopetettava kuitenkin routa- ja lumitilanteesta riippumatta Natura- ja soidensuojelualueella viimeistään 1.3. mennessä.
2. Alueella saa kairata korkeintaan 77 kairapaikkaa, joista korkeintaan 66 Natura-alueella. Mahdolliset kairapaikat on esitetty Natura-arvioinnissa. Kairapaikkojen vähäinen siirtäminen on Natura-arvioinnin perusteella tietyissä tapauksissa mahdollista.
3. Moottoroitu liikkuminen tapahtuu ainoastaan etukäteen merkittyjä, Natura-arvioinnissa esitettyjä reittejä pitkin.
4. Kulku-urat on merkittävä maastoon ennakolta näkyvillä merkkikepeillä ja kairauskoneet ohjataan kairauspaikoille GPS:n avulla.
5. Reiteillä ja kairauspaikoilla lunta on tiivistettävä ennen kairauksia ja tarvittaessa lumikerroksen paksuutta on lisättävä keinolumella niin, että lumikerroksen paksuudeksi tulee vähintään 30 cm. Maaston herkimmät ja kosteimmat alueet on varmistettava suojaavilla matoilla tai verkoilla.

6. Kairausta suoritetaan alueella korkeintaan kolmella kairakoneella yhtä aikaa.
7. Kairauksessa on käytettävä soijan talteenottoa ja suljettua vedenkiertoa. Jäähdytysvesi otetaan vanhoista kairanrei'istä tai Natura- ja suojelualueen ulkopuolelta.
8. Kairaukset tulee suorittaa koneella, jonka melutaso vastaa Natura-arvioinnin lähtökohdanna olleen kairauslaitteiston DE 140 melua.
9. Kairauksen jälkeen kairareitit tukitaan ja suljetaan, ja maaputket leikataan lähelle maanpintaa.
10. Suuren petolinnun luonnon- ja tekopesien 1 100 m suojavyöhykkeellä liikkuminen ja tutkimustoiminta on lopetettava viimeistään 15.2. ellei voida varmuudella osoittaa, että kyseisellä alueella oleva pesä ei ole asuttu ja Metsähallitus vahvistaa tämän.
11. Polttoaine- ja öljypäästöt on ehkäistävä teknisin ratkaisuin.
12. Geologiset kartoitukset ja geofysikaaliset mittaukset on ajoitettava lintujen pesimäkauden ulkopuolelle (1.3.-31.7.)
13. Pöllöjen ja metson seuranta tulee tehdä vuosittain. Natura-arvioinnissa esitetty tekninen seuranta sekä kasvillisuusvaikutusten seuranta tulee toteuttaa esitetysti. Erillinen seurantasuunnitelma tulee toimittaa Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle ennen malminetsinnän aloittamista.

Tutkimustöistä ja suunnitelma-alueella liikkumisesta tulee ilmoittaa hyvissä ajoin Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Metsähallitukselle, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen niiden aloittamista. Tarvittaessa kulkureittien tarkempaa kohdentamista tulee muuttaa siten kuin Metsähallitus luonnonsuojelualueesta vastaavana viranomaisena edellyttää.

Lupaan liittyvistä töistä ja seurantojen tuloksista tulee raportoida vuosittain Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle. Samalla on ilmoitettava tutkimuksen mahdollisesti aiheuttamista maastovaurioista sekä vastattava muusta tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta Metsähallitukselle. Poikkeuksellisista tilanteista, jotka voivat johtaa vahinkoon, kuten polttoaine-, soija- tai öljyvuoodoista, tulee ilmoittaa pelastusviranomaiselle, Metsähallitukselle ja Lapin ELY-keskukselle välittömästi tilanteen sattuessa.

Päätöksen perustelut

Eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista annetun asetuksen (jatkossa soidensuojeluasetus) 3 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaan soidensuojelualueen toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä geologista tutkimusta tai malminetsintää varten tarvitaan maa- ja metsätalousministeriön lupa. Asetuksessa ei aseteta edellytyksiä luvan myöntämiselle.

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 10 §:n 1 momentin mukaan asian käsittelee se ministeriö, jonka toimialaan asia pääosaltaan kuuluu (*toimivaltainen ministeriö*). Ohjesäännön 24 §:n mukaan luonnonsuojelu kuuluu ympäristöministeriön toimialaan. Toimivaltainen ministeriö soidensuojeluasetuksen 3 §:n 1 momentin 12 kohdassa tarkoitetun luvan myöntämiseen on siten ympäristöministeriö.

Ympäristöministeriö arvioi luvan myöntämisen edellytyksiä tässä päätöksessä sen kautta, vaikuttaako malminetsintä haitallisesti soidensuojelualueen perustamistarkoitukseen ja vaarantaako toiminta soidensuojelualueella suojeltavia luonnonarvoja. Eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annetun lain (676/1981, jatkossa soidensuojelulaki) mukaisten suojelualueiden tärkein perustamistarkoitus on turvata suoalueen luonnonmukaisen vesitalouden säilyttäminen.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 5 luvun Natura 2000 –verkostoa koskevia säännöksiä sovelletaan kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa, jossa toimivaltainen viranomainen on Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Ympäristöministeriön päätöksellä sallitaan ainoastaan Tukesin myöntämässä luvassa tarkoitettujen toimien toteuttaminen soidensuojelualueella. Ympäristöministeriö on kuitenkin hyödyntänyt Natura-arvioinnin tuloksia arvioitaessa malminetsintähankkeen vaikutuksia soidensuojelualueen perustamistarkoitukseen eli soidensuojelualueella luonnonmukaiseen vesitasapainoon, kasvillisuuteen sekä eläinlajien mahdolliseen häiriintymiseen. Lupaharkinnassa on lisäksi otettu huomioon Ala-Penikka-malminetsintäalueen toiminnan vaikutukset ja sen yhteisvaikutukset muun yhtiön suunnitteleman malminetsinnän ja muiden Natura-alueeseen kohdistuvien hankkeiden kanssa.

Koska asiassa saadun selvityksen perusteella haetut malminetsintätoimenpiteet lieventävine toimenpiteineen eivät vaaranna luonnonsuojelualueen suojelutavoitteiden kannalta keskeistä luontaista vesitasapainoa tai alueella esiintyviä muitakaan luonnonarvoja, ympäristöministeriö myöntää luvan hakemuksen mukaiseen toimintaan. ELY-keskuksen lausunnossaan esittämät lieventävät toimet on huomioitu lupaehtoissa.

Lupapäätöksessä aiemmin esitetyin perustein sekä lieventävät toimet huomioon ottaen ympäristöministeriö arvioi, että toiminta ei vaaranna soidensuojelualueen perustamistarkoitusta eli alueen eliölaajiston ja luontotyyppien sekä luonnonmukaisen vesitalouden ja sen tasapainon säilymistä. Alueen eläinlajien häiriintyminen ei ole merkittävää, kun kairaustoiminta ja muu melua aiheuttava toiminta toteutetaan yksinomaan talviaikaan ja valmistelussa varaudutaan reittien jäädyttämiseen, lumen tamppaamiseen sekä lumettamiseen reittien kantavuuden parantamiseksi. Näin suojataan alueen lumen alaista kasvilajistoa. Kairaustoiminta ja moottoroitu liikkuminen tulee alueella päättää viimeistään 1.3. linnustovaikutusten ehkäisemiseksi.

Kairauksissa syntyvä soija kerätään talteen ja kuljetetaan alueelta pois. Kairanreikien tulppaaminen ehkäisee mahdollisen paineellisen pohjaveden purkautumisen kairanrei'istä maan pinnalle. Hankealueella varaudutaan myös erityisin toimenpitein mahdollisiin öljyvahinkoihin. Lisäksi kairauspaikkojen sekä kulkemisreittien suunnittelussa on otettu huomioon malminetsintäalueilla suoritettujen ympäristökartoitukset suojelluista lajeista ja luontotyypeistä malminetsintälupahakemuksessa ja Natura-vaikutusten arvioinnissa kuvatulla tavalla.

Ympäristöministeriö myöntää tässä vaiheessa luvan haetun neljän vuoden sijasta kahdelle vuodelle Ala-Penikan malminetsintähankkeen ja tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia koskevien epävarmuuksien vuoksi. Tukes soveltaa luonnonsuojelulain 39 §:n säännöksiä kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa, ja ympäristöministeriön lupa on voimassa edellyttäen, että Tukes myöntää hankkeelle kaivoslain mukaisen malminetsintäluvan. Vaikka

ympäristöministeriö ei harkitse asiaa luonnonsuojelulain 39 §:n osalta, se ottaa kuitenkin huomioon Lapin ELY-keskuksen Natura-lausunnossa todetun, ja katsoo, että tässä vaiheessa käytävissä olevien tietojen perusteella ei ole edellytyksiä arvioida luonnonsuojelualueen luonnonarvoille aiheutuvia vaikutuksia kokonaisuutena ottaen huomioon vireillä olevat muut, luonnonsuojelualueen luonnonarvoihin vaikuttavat hankkeet, kuten Leilisuon ja Lyypäkin tuulivoimahankkeet. Vasta, kun niiden vaikutuksista on saatavissa asianmukainen arviointi, voidaan arvioida, ovatko tässä luvassa asetetut lupaehdot riittäviä varmistamaan, että suojelualueen rauhoitussäännöksistä poikkeaminen ei vaaranna alueen suojelun tavoitteena olevien luonnonarvojen säilymistä.

Muut huomiot

Tämän luvan toimeenpanoa valvoo Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Lupa ei oikeuta toimimaan lupa-alueella muun ympäristölainsäädännössä asetettujen kieltojen vastaisesti, eikä ilman voimassa olevaa malminetsintälupaa.

Luvan haltija on velvollinen selvittämään malminetsintätoiminnan vaikutukset rauhoitettuihin lajeihin ja luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin.

Mikäli toiminnasta aiheutuu tarve poiketa lajien rauhoitussäännöksistä, tarvitaan tämän luvan ohella luonnonsuojelulain (9/2023) nojalla myönnetty poikkeamislupa. Toimivaltaisena viranomaisena toimii Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja lintujen osalta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Lupa-alue

Lupa koskee kartassa (liite 1) ilmenevällä, valtion omistuksessa olevalla Martimoaavan – Lumiaaavan – Penikoiden soidensuojelualueella tehtäviä lupahakemuksessa esitetyjä toimenpiteitä.

Luvan voimassaolo

Tutkimuslupa on voimassa 5.6.2024 – 5.6.2026 luvassa mainitut päivät mukaan lukien.

Päätöksen täytäntöönpano

Päätös on voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuim voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Välitön täytäntöönpano ei vaaranna alueen suojelua.

Päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti.

Malminetsintätoimenpiteiden viivästyminen aiheutuisi huomattavat lisäkustannukset toimijalle.

Päätöksen mukaiset toimenpiteet on luonnolle aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi toteutettava aina talviaikana, joten jo muutaman kuukaudenkin viivästys toiminnan aloittamisessa voi käytännössä johtaa hankkeen aikataulun siirtymiseen vähintään vuodella eteenpäin.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (676/1981)
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (933/1981) 1, 3 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 35, 39 §
Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 §
Hallintolaki (434/2003) 43–45 §, 47 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §
Valtioneuvoston ohjesääntö (262/2003) 10, 24 §
Ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista (1043/2021) 3 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätöksestä perittävä maksu

365 euroa (ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista 1043/2021, 3 §:n 2 momentti 7 kohta). Maksu veloitetaan erikseen.

Lisätietoja päätöksestä

Erityisasiantuntija Ilona Latsa
p. 0295 250 388, ilona.latsa@gov.fi

Yksikön johtaja, ympäristöneuvos

Päivi Gummerus-Rautiainen

Erityisasiantuntija

Ilona Latsa

Liitteet
Liite 1 Kartta lupa-alueesta
Liite 2 Valitusosoitus

Jakelu
Kingsrose Exploration Oy

Tiedoksi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Metsähallitus
Simon kunta
Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri

Kemin seudun luonnonsuojeluyhdistys

Toimenpiteitä varten

YM / Taloushallinto

VN/22797/2022-YM-12

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: